

Motion till riksdagen

1988/89:N436

av Lars Norberg och Elisabet Franzén (båda mp)

Kärnkraftsavfallet

Ekonomi

Den grundläggande tanken i finansieringslagen är att hanteringen av avfallet från de svenska kärnkraftverken skall betalas av dem som använder den el som verken proucerar, dvs. framtida generationer som inte använder kärnkraftsel skall inte behöva betala för dess avfall. Detta innebär att avgifterna måste fastställas så att pengarna finns oavsett ekonomisk utveckling.

Kostnaderna för den återstående avfallshanteringen beräknas av SKN (Plan 88) till 39,7 miljarder kronor, vilket, enligt SKN, innebär en kostnad av 2 öre per kWh.

SKN räknar med att ca hälften (15–20 miljarder) av de 39,7 återstående miljarderna skall betalas genom att det fonderade kapitalet skall tillväxa realt med 2,5 %. En sådan realränta förutsätter en stabil ekonomisk tillväxt under 50 år. Att förutsätta att det går att klara en finansiering på sådana premisser är ett rent önsketänkande.

Redan nu finns det en brist på 10 miljarder kronor, enligt SKN:s Plan 88, för att kunna ta hand om det redan producerade avfallet. Lagens krav om säkerställande av fondmedel har alltså inte uppfyllts.

Det är helt tydligt att de nuvarande åtgärderna för att garantera att kärnkraftens avfallskostnader täcks i enlighet med finansieringslagen inte är tillräckliga.

När skrotningen av enbart den lilla Ågesta-reaktorn beräknas kosta 180 miljoner kr., hur mycket kommer då de andra att kosta? Vi vet att kostnadsberäkningar av anläggningar som aldrig tidigare utförts vanligen blir alldeles för låga. Nu senast har vi fått ett exempel i JAS-projektet. Ändå rör det sig när det gäller JAS om ett måttligt utvecklingssteg av tidigare känd teknik.

Vad händer om vi, av en eller annan orsak, måste stänga våra reaktorer omedelbart, hur finansieras avfallskostnaderna då och hur stora blir dessa kostnader? Vad är det som säger att de förslag till lösning av avfallsproblemen som föreläggs i dag är de som skall verkställas? Är det helt säkert att de framtida avfallsförvaren inte måste bevakas? De blir ju framtidens plutoniumgruvor. Dessa och många andra frågor måste beaktas när kostnaderna för avfallshanteringen fastställs. Vårt förtroende för SKB som gjort beräkningarna är begränsat. De är ju part i målet. Nya kostnadsberäkningar borde

utföras av ekonomiska experter som står helt fria gentemot kärnkraftsindustrin och myndigheter.

Mot. 1988/89
N436

Av ovan angivna skäl bör kalkylerna i fortsättningen baseras på en realränta på 0 %.

Till dess att resultatet från ovan nämnda forskning är klar och en utdebitering i enlighet med finansieringslagen kan verkställas måste avgifterna för finansieringen ökas till 5 öre/kWh levererad kärnkraftsel för att garantera att åtminstone de, enligt SKN, återstående 39,7 miljarderna kan betalas, samt att det befintliga underskottet kan elimineras.

Forskning

När det gäller avfallets sluthantering är det klart otillfredsställande att det ännu inte finns någon lösning på detta problem. Vår uppfattning är att det inte finns någon bra lösning på problemet, bara mer eller mindre dåliga. Det gäller att finna det minst dåliga. Oavsett inställningen till kärnkraften borde det vara ett oavvisligt krav att den forskning som sker på avfallsområdet måste vara seriös och opartisk. Det är därför nödvändigt att SKB fräntas ansvaret för denna forskning och att också den överförs till från kärnkraftsindustrin och myndigheter helt fristående forskare.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB) bör fräntas sitt nuvarande uppdrag att bedriva forskning om kärnkraftens avfallshantering,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer att forskningen om kärnkraftens slutsteg behandlas i enlighet med vad som föreslås i motionen,
3. att riksdagen beslutar att bedömningen av kärnkraftsavfallets kostnader skall överföras från SKB till fristående ekonomiska experter,
4. att riksdagen hos regeringen hemställer att en preliminär avgift för avfallskostnaderna beräknas till 6 öre/kWh levererad kärnkraftsel.

Stockholm den 25 januari 1989

Lars Norberg (mp)

Elisabet Franzén (mp)